

ORGANIZATORZY

Stowarzyszenie Czas A.R.T.
Pełnomocnik Rządu Federalnego Republiki Niemiec
ds. Kultury i Mediów
Muzeum Okręgowe w Lesznie
Zakład Historii Sztuki Renesansu i Reformacji
Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Wrocławskiego

PATRONAT HONOROWY

Wojewoda Lubuski Jerzy Ostroch
Marszałek Województwa Lubuskiego Elżbieta Polak
Starosta Wschowski Marek Boryczka
Prezydent Miasta Leszna Tomasz Malepszy
Burmistrz Miasta i Gminy Wschowa Krzysztof Grabka

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW:

Fundacji Współpracy Polsko - Niemieckiej
Powiatu Wschowskiego
Gminy Wschowa
Miasta Leszna
Towarzystwo Przyjaciół Muzeum Okręgowego w Lesznie

PATRONI MEDIALNI:

Międzynarodowa konferencja naukowa

Reformacja i tolerancja. Jedność w różnorodności?

Współistnienie różnych wyznań na ziemi wschowskiej

mapa województwa poznańskiego ze zbiorów: Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie

Wschowa – Leszno, 17-18 X 2013

17 PAŹDZIERNIKA 2013

Zamek Królewski we Wschowie, pl. Zamkowy 7

9.00 Otwarcie konferencji

SESJA I 9.30 - 10.50

- **Jan Turkiel** (Akademia Pomorska w Słupsku) „...jedno byli – en osin...” (J 17:21)
- **Magdalena Oleksiewicz** (Katolicki Uniwersytet Lubelski) Heretyk czy święty? Obraz Marcina Lutra w polskiej historiografii od XVI do XX wieku
- **Marta Kaluch-Tabisz** (Uniwersytet Wrocławski) Wolności wyznaniowe na Śląsku za panowania Fryderyka II Wielkiego
- **Marek Wróbel** (Narodowy Instytut Dziedzictwa, Oddział w Trzebinach) Różnorodność wyznaniowa na ziemi wschowskiej w świetle badań archeologicznych
- dyskusja, przerwa

SESJA II 11.20 - 12.20

- **Michał Suszczewicz** (Uniwersytet Wrocławski) Proces tworzenia dwumias w południowo-zachodniej Wielkopolsce w XVII wieku jako przykład aktywnej polityki ekonomicznej i osadniczej szlachty w czasach tolerancji religijnej
- **Wiesław Maciuszczak** (Towarzystwo Ziemi Głogowskiej) Działania militarne a migracje między księstwem głogowskim a Wschową i Leszmem w drugiej i trzeciej ćwierci XVII wieku. Rekonesans badawczy
- **Marek Robert Górniak** (Katolicki Uniwersytet Lubelski) Sława – ważny ośrodek religijny na pograniczu wielkopolsko-śląskim. Zarys problematyki
- dyskusja, przerwa

SESJA III 12.50 - 14.00

- **Dariusz Czwojdrak** (Muzeum Ziemi Wschowskiej), **Bartłomiej Kopaczyński** (Wschowa) „Na Bożą chwałę” – katolicy i ewangelicy w ziemi wschowskiej i powiecie kościańskim w XVI-XVIII wieku. Spór o kościoły
- **Alojzy Pańczak OFM** (Woźniki) Wschowscy luteranie wobec miejscowych klasztorów w okresie zaprowadzenia reformacji (1552-1558)
- **Elżbieta Hajizadeh-Armaki** (Universität Stuttgart) Konwersja na katolicyzm we Wschowie: *Öffentliche Absage Der Lutherischen Versammlung* Johanna Kruga
- dyskusja, przerwa

SESJA IV 16.00 - 18.00

- **Aleksander Wilecki** (Leszczyńskie Towarzystwo Kulturalne) Wschowa jako religijny azyl dla prześladowanych przez luteran – przypadek Leonharda Krenzheima
- **Aleksandra Adamczyk** (Uniwersytet Wrocławski) Kwestia zbawienia nieochrzczonych dzieci w rozważaniach Leonharda Krenzheima. Śląskie nagrobki i epitafia martwo narodzonych niemowląt
- **Marceli Tureczek** (Uniwersytet Zielonogórski) Reformacja i kontreformaacja w programach inskrypcyjnych i dekoracyjnych na dzwonach między Śląskiem, Brandenburgią i Pomorzem w XVI-XVIII wieku
- **Paweł Klint** (Uniwersytet Wrocławski) Testamenty wielkopolskiej szlachty protestanckiej z XVII wieku na tle innych szlacheckich aktów ostatniej woli
- **Michał Kuran** (Uniwersytet Łódzki) Kazanie na mszy prymicyjnej Józefa Bernarda Gurowskiego – opata przemęckiego ku chwale rodu, w służbie ojczyźnie, Kościołowi
- dyskusja

17 PAŹDZIERNIKA 2013

Zamek Królewski we Wschowie, pl. Zamkowy 7

19.00 Promocja książki pt. Kultura radości na ziemi wschowskiej. Obraz uroczystości, jubileuszy, wizyt gości, świąt, Wschowa 2013

18 PAŹDZIERNIKA 2013

8.30-9.30 – przejazd do Leszna; zwiedzanie kościoła w Osowej Sieni Muzeum Okręgowego w Lesznie, Galeria Sztuki, ul. G. Narutowicza 31

SESJA V 10.00 - 11.00

- **Mariusz Pawelec** (Uniwersytet Opolski) Powstanie i działalność ariańskiego ośrodka w Śmiglu (do końca XVI wieku)
- **Kacper Gis** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) Rafał Leszczyński – wielkopolski protektor reformacji
- **Igor Kraszewski** (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) Oddziaływanie przez obrazy – kontrreformacyjny program dekoracji sklepień kościoła jezuickiego w Poznaniu
- dyskusja, przerwa

SESJA VI 11.30 - 12.50

- **Tomáš Knoz** (Masarykova univerzita, Brno) Centrum wydawnicze w Kralicach na Morawach przed przeniesieniem do Leszna
- **Tomasz Jaworski** (Uniwersytet Zielonogórski) Jan Amos Komenský w Lesznie – między religią a nauką
- **Markéta Klosová** (Filozofický ústav Akademi Ved ČR, v. v. i.) Šebestián Macer z Letošic, škola v Lešně a její divadelní představení
- **Alicja Saar-Kozłowska** (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) Lekarz miejski Leszna Jan Jonston i kora chinowca – między religią, tradycją a medycyną
- dyskusja, przerwa

SESJA VII 13.20 - 14.40

- **Kamila Szymańska** (Muzeum Okręgowo w Lesznie) *Insonderheit in Polnischer Sprache sich zu perfectioniren...* Znajomość języka polskiego w Lesznie w XVII i XVIII wieku
- **Małgorzata Gniazdowska** (Muzeum Okręgowo w Lesznie) Frikkenowie, Grabińscy i Piaccallowie – katolickie rodziny w protestanckim mieście. Z dziejów XVIII-wiecznego Leszna
- **Nicole Strobel** (Universität Stuttgart) Johann Gottlieb Elsner – ein reformierter Theologe zwischen Polen-Litauen und Brandenburg-Preußen
- **Michał Janeczek** (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. J. A. Komeńskiego w Lesznie) Życie i działalność literacka Jana Aleksandra Cassiusa. Rekonesans
- dyskusja, przerwa

SESJA VIII 16.30 - 17.20

- **Helena Karczyńska** (Warszawa) Z dziejów ewangelickiej Jednoty Braterskiej herrnhutów w zachodniej części Wielkopolski od drugiej połowy XVIII do XX wieku
- **Krzysztof Gładkowski** (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) Luterkańska społeczność na pograniczu Górnego Śląska
- dyskusja i podsumowanie obrad